

Кам'янець-Подільський національний університет імені Івана Огієнка  
Факультет іноземної філології  
Кафедра германської і слов'янської філології та зарубіжної літератури

### 1. Загальна інформація про курс

|                                     |                                                                                                                                                                 |
|-------------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| <b>Назва курсу, мова викладання</b> | Наратологія в системі сучасного літературознавства, мова викладання українська                                                                                  |
| <b>Викладачі</b>                    | Кеба Олександр Володимирович, доктор філологічних наук, професор кафедри германських мов і зарубіжної літератури                                                |
| <b>Профайл викладачів</b>           | <a href="http://zarub-lit.kpnu.edu.ua/keba-oleksandr-volodymyrovych/">http://zarub-lit.kpnu.edu.ua/keba-oleksandr-volodymyrovych/</a>                           |
| <b>E-mail:</b>                      | <a href="mailto:keba.oleksandr@kpnu.edu.ua">keba.oleksandr@kpnu.edu.ua</a>                                                                                      |
| <b>Сторінка курсу в MOODLE</b>      | <a href="https://moodle.kpnu.edu.ua/my/courses.php">https://moodle.kpnu.edu.ua/my/courses.php</a>                                                               |
| <b>Консультації</b>                 | Відповідно до графіку індивідуальних консультацій, що розміщений на інформаційному стенді кафедри германських мов і зарубіжної літератури: четвер 16.00 – 18.00 |

### 2. Анотація до курсу

Вивчення вибіркової навчальної дисципліни «Наратологія в системі сучасного літературознавства» пропонується в якості вибіркової дисципліни для освітньо-професійної програми Філологія підготовки фахівців третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти за спеціальністю 035 Філологія.

Дисципліна «Наратологія в системі сучасного літературознавства» висвітлює основні положення продуктивної стратегії наратологічного підходу до вивчення новітньої (XX – поч. XXI ст.) зарубіжної літератури, відображає актуальні технології освітнього процесу, орієнтує здобувачів вищої освіти третього (освітньо-наукового) рівня на набуття практичних навичок у сфері викладацької роботи.

### 3. Мета та цілі курсу

**Метою викладання** навчальної дисципліни «Наратологія в системі сучасного літературознавства» є засвоєння аспірантами основних положень наратології, уміння використовувати їх у процесі аналізу художніх творів та під час викладання вишівських та шкільного курсів літератури, формування розуміння закономірностей розвитку літератури на різних етапах історико-літературного процесу, розвитку професійної ерудиції студентів-філологів.

**Основними завданнями** вивчення дисципліни «Наратологія в системі сучасного літературознавства» є: розуміння специфіки наративного дискурсу в класичній і новітній зарубіжній літературі; засвоєння особливостей взаємодії різних елементів у наративній структурі новітнього роману (на матеріалі британської та американської літератури); формування широкого гуманістичного світогляду.

### 4. Формат курсу

Стандартний курс (очний, заочний).

### 5. Результати навчання

Результатом навчання є формування інтегральних, загальних і спеціальних (фахових, предметних) компетентностей:

**інтегральна компетентність:** Здатність розв'язувати комплексні проблеми професійного та/або дослідницького характеру у галузі філології та дотичних до неї міждисциплінарних напрямках;

**загальні компетентності:**

- здатність до оволодіння загальнонауковими компетентностями, спрямованими на формування системного наукового світогляду, загального культурного кругозору;

- здатність до абстрактного мислення, критичного аналізу та синтезу, оцінки сучасних наукових досягнень, генерування нових ідей при вирішенні дослідницьких і практичних завдань;
- здатність здійснювати пошук, оброблення, аналіз і контекстуалізацію значного обсягу наукової інформації з різних джерел, інтерпретацію результатів наукових досліджень;
- здатність застосовувати сучасні інформаційні технології, бази даних та інші електронні ресурси, спеціалізоване програмне забезпечення у науковій та навчальній діяльності, критично ставитись до отриманої інформації;
- здатність використовувати сучасні методи і технології наукової комунікації державною та іноземною мовами, володіти комунікативною культурою;

**спеціальні (фахові, предметні) компетентності:**

- Здатність застосовувати сучасні методи та підходи наукового пошуку для проведення досліджень, оброблення та аналізу інформації з різних джерел;
- Здатність застосовувати нові підходи до аналізу та прогнозування складних явищ, критичного осмислення проблем у професійній діяльності;
- Здатність до навчально-наукової діяльності у ситуаціях мультикультурності.

## 6. Обсяг і ознаки курсу

| Найменування показників           | Характеристика навчального курсу                |                                                 |
|-----------------------------------|-------------------------------------------------|-------------------------------------------------|
|                                   | денна форма навчання                            | заочна форма навчання                           |
| Освітня програма, спеціальність   | ОНП Філологія за спеціальністю 035<br>Філологія | ОНП Філологія за спеціальністю 035<br>Філологія |
| Рік навчання / рік викладання     | Третій / 2026-2027                              | Третій / 2026-2027                              |
| Семестр вивчення                  | Другий                                          | Другий                                          |
| нормативна/вибіркова              | Вибіркова                                       | Вибіркова                                       |
| Кількість кредитів ЄКТС           | 4 кредити ЄКТС                                  | 4 кредити ЄКТС                                  |
| Загальний обсяг годин             | 120                                             | 120                                             |
| Кількість годин навчальних занять | 40                                              | 16                                              |
| Лекційні заняття                  | 20                                              | 8                                               |

|                                    |       |       |
|------------------------------------|-------|-------|
| Практичні заняття                  | 20    | 8     |
| Семінарські заняття                |       |       |
| Лабораторні заняття                |       |       |
| Самостійна та індивідуальна робота | 80    | 104   |
| Форма підсумкового контролю        | Залік | Залік |

## 7. Пререквізити курсу

Дисциплін, які мають бути вивчені раніше:

*Історія зарубіжної літератури; Порівняльне літературознавство.*

Здобуті результати навчання:

- ☐ Обізнаний із елементами теоретичного й експериментального (пробного) дослідження в професійній сфері та методами їхньої реалізації.
- ☐ Має творчо-критичне мислення, творчо використовує різні теорії й досвід (вітчизняний, закордонний) у процесі вирішення соціальних і професійних завдань.
- ☐ Володіє основами професійної культури, має здатність створювати й редагувати тексти професійного змісту державною та іноземною мовами.
- ☐ Застосовує сучасні методики й технології (зокрема інформаційні) для забезпечення якості навчально-виховного процесу в освітніх навчальних закладах.
- ☐ Ефективно організовує, аналізує, критично оцінює, несе відповідальність за результати власної професійної діяльності.
- ☐ Забезпечує охорону життя

## 8. Технічне й програмне забезпечення /обладнання

Вивчення курсу не потребує використання програмного забезпечення, крім загальноновживаних програм і операційних систем.

## 9. Політики курсу

Письмові роботи. Очікується, що здобувачі вищої освіти виконають декілька видів письмових робіт (написання літературно-критичних есе, розгорнуті аналізи літературно-художніх творів за запропонованою схемою, виконання тестових завдань).

Академічна доброчесність. Очікується, що роботи здобувачів вищої освіти будуть їхніми оригінальними дослідженнями чи міркуваннями. Відсутність посилань на використані джерела, фабрикування джерел списування, втручання в роботу інших здобувачів вищої освіти становлять, але не обмежують приклади можливої академічної недоброчесності. Виявлення ознак академічної недоброчесності в письмовій роботі здобувача вищої освіти є підставою для її незарахування викладачем, незалежно від масштабів плагіату чи обману.

Відвідування занять. Очікується, що всі здобувачі вищої освіти відвідають усі лекції і практичні заняття курсу. Здобувачі вищої освіти мають інформувати викладача про неможливість відвідати заняття. У будь-якому випадку здобувачі вищої освіти зобов'язані дотримуватися термінів виконання усіх видів робіт, передбачених курсом.

### Література.

Уся література, яку здобувачі вищої освіти не можуть знайти самотійно, буде надана викладачем виключно в освітніх цілях без права її передачі третім особам. Здобувачі вищої освіти заохочуються до використання також й іншої літератури та джерел, яких немає серед рекомендованих.

## Схема курсу

| Дата /<br>кількість<br>акад. год. | Тема, план | Форма заняття | Матеріали | Література<br>Інтернетре<br>сурси | Завдання,<br>Год |
|-----------------------------------|------------|---------------|-----------|-----------------------------------|------------------|
|-----------------------------------|------------|---------------|-----------|-----------------------------------|------------------|

|  |                                                                                                                                      |                                              |                                            |                                                                                                    |                                                                                          |
|--|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----------------------------------------------|--------------------------------------------|----------------------------------------------------------------------------------------------------|------------------------------------------------------------------------------------------|
|  | <b>Змістовий модуль 1.</b><br><br>Наратологія в системі сучасного літературознавства<br><br>Тема 1. Наратологія як галузь філології. | Лекція, самостійна робота                    | Презентація, навчально-методичні матеріали | Літературу до кожної теми див у робочій програмі навчальної дисципліни та планах практичних занять | Переглянути презентацію лекції, 1 год.; анотувати прочитану додаткову літературу, 4 год. |
|  | Тема 2. Структурні ознаки та елементи наративу.                                                                                      | Лекція, практичне заняття, самостійна робота | Презентація, навчально-методичні матеріали |                                                                                                    | Переглянути презентацію лекції, 1 год.; анотувати прочитану додаткову літературу, 4 год. |
|  | Тема 3. Хронотоп і наратив.                                                                                                          | Лекція, самостійна робота                    | Презентація, навчально-методичні матеріали |                                                                                                    | Переглянути презентації лекцій, 1 год.; анотувати прочитану додаткову літературу, 6 год. |
|  | Тема 4. Фокалізація у художньому тексті..                                                                                            | Лекція, самостійна робота                    | Презентація, навчально-методичні матеріали |                                                                                                    | Переглянути презентацію лекції, 1 год.; анотувати прочитану додаткову літературу, 6 год. |
|  | Тема 5. Структура комунікації в наративі.                                                                                            | Лекція, самостійна робота                    | Презентація, навчально-методичні матеріали |                                                                                                    | Переглянути презентацію лекції, 1 год.; анотувати прочитану додаткову літературу, 6 год. |

|  |                                                                |                                                                 |                                            |  |                                                                                          |
|--|----------------------------------------------------------------|-----------------------------------------------------------------|--------------------------------------------|--|------------------------------------------------------------------------------------------|
|  | Тема 6. Наратив і проблеми сприйняття та інтерпретації тексту. | Лекція, практичне заняття, самостійна робота                    | Презентація, навчально-методичні матеріали |  | Переглянути презентацію лекції, 1 год.; анотувати прочитану додаткову літературу, 6 год. |
|  | Тема 7. Теорії читання і читача.                               | Лекція, самостійна робота                                       | Презентація, навчально-методичні матеріали |  | Переглянути презентацію лекції, 1 год.; анотувати прочитану додаткову літературу, 6 год. |
|  | Тема 8. Наратив і жанрові канони.                              | Лекція, практичне заняття, самостійна робота                    | Презентація, навчально-методичні матеріали |  | Переглянути презентацію лекції, 1 год.; анотувати прочитану додаткову літературу, 6 год. |
|  | Тема 9. Наративні стратегії класичної літературної доби.       | Лекція, самостійна робота                                       | Презентація, навчально-методичні матеріали |  | Переглянути презентацію лекції, 1 год.; анотувати прочитану додаткову літературу, 6 год. |
|  | Тема 10. Наративні стратегії посткласичної літературної доби.  | Лекція, практичне заняття, практичне заняття, самостійна робота | Презентація, навчально-методичні матеріали |  | Переглянути презентацію лекції, 1 год.; анотувати прочитану додаткову літературу, 6 год. |

## 10. Система оцінювання та вимоги

**Розподіл балів за змістовими модулями:**

| Поточний і модульний контроль  |          | Сума |
|--------------------------------|----------|------|
| Змістовий модуль 1 (100 балів) |          | 100  |
| Поточний контроль              | МКР      |      |
| 50 балів                       | 50 балів |      |

### **Оцінювання і контроль знань.**

Завершується вивчення дисципліни заліком, оцінка якого визначається сумою балів, набраних за такі види робіт:

- на практичних заняттях — від 30 (мінімально) до 50 (максимально) балів;
  - за модульну контрольну роботу від 30 (мінімально) до 50 (максимально) балів.
- Разом – 60 (мінімально) 100 (максимально) балів.

Максимальна кількість балів, яку може отримати здобувач вищої освіти за результатами роботи на практичних заняттях складає 50 балів (за умови виконання всіх різновидів роботи, які передбачені планами практичних занять). Максимальний бал оцінки поточної успішності здобувачів вищої освіти на навчальних заняттях – 12. Оцінювання на навчальних заняттях для одного модуля переводяться у -бальну систему за формулою:  $(\text{Сер. бал.} \times 0,05 + 0,4) \times 15$ . Здобувач вищої освіти, знання, уміння і навички якого на навчальних заняттях за 12-бальною шкалою оцінено від 1 до 3 балів, вважається таким, що недостатньо підготувався до цих занять і має академічну заборгованість за результатами поточного контролю. Здобувачу вищої освіти, який не виконав поточних домашніх завдань, не підготувався до навчальних занять, в журнал обліку роботи академічної групи ставиться 0 балів. Поточну заборгованість, пов'язану з непередбаченою або недостатньою підготовленістю до навчальних занять, здобувач вищої освіти повинен ліквідувати. За ліквідацію поточної заборгованості нараховуються бали середнього (4, 5, 6), достатнього (7, 8, 9) та високого рівня (10, 11, 12).

## **12. Список рекомендованої літератури**

*Основна:*

1. Аналітика наративного дискурсу: навчально-методичний посібник / Упорядники О.В. Кеба, Р.М. Семелюк. – Кам'янець-Подільський : Аксіома, 2018. 120 с.
2. Антологія світової літературно-критичної думки XX ст. / За ред. М. Зубрицької. Львів Світ, 2001. 600 с.
3. Бехта І. А. Дискурс наратора в англomовній прозі. К.: Грамота, 2004. 304 с.
4. Еко, Умберто. Роль читача. Дослідження з семіотики текстів. Львів : Літопис, 2004. 383 с.
5. Зубрицька, Марія. Homo legens: читання як соціокультурний феномен. Львів : Літопис, 2004. 352 с.-
6. Лексикон загального та порівняльного літературознавства / Буковин. центр гуманіт. дослідж.; За ред. А.Волкова та ін. Чернівці: Золоті литаври, 2001. 636 с.
7. Літературознавча енциклопедія : У двох томах. / Авт.-уклад. Ю. І. Ковалів. К : ВЦ «Академія», 2007. Т. 1. 608 с.; Т. 2. 624 с.
8. Папуша І. Modus ponens. Нариси з наратології. Тернопіль : Крок, 2013. 260 с.

### Допоміжна

1. Бехта І. А. Оповідний дискурс в англomовній художній прозі: типологія та динаміка мовленнєвих форм: Дисертація на здобуття наукового ступеня доктора філологічних наук за спеціальністю 10.02.04. – германські мови. Київ: Київський національний університет імені Тараса Шевченка, 2010. 40 с.
2. Гребенюк Т. Подія в художній системі сучасної української прози: морфологія, семіотика, рецепція. Запоріжжя: Просвіта, 2010. 424 с.
3. Капленко Оксана. Наратив як модель світу: структурна побудова і проєкція на художній текст // Слово і Час. 2003. №11. С.10-16.

4. Літературознавчий дискурс новітньої доби : навчально-методичний посібник / Упорядники О.В. Кеба, Т.В. Кеба, Р.М. Семелюк. Кам'янець-Подільський : Аксіома, 2017. 116 с.
5. Мацевко-Бекерська Л. Українська мала проза кінця XIX - початку XX століть у дзеркалі наратології. Львів: Сплاین, 2008. 408 с.
6. Методологія сучасного літературознавства : навчально-методичний посібник / Упорядники О.В. Кеба, Т.В. Кеба, Р.М. Семелюк. Кам'янець-Подільський : Аксіома, 2015. 116 с.
7. Папуша І. Що таке наратологія? (огляд концепцій) [Текст] / І. Папуша //Наративні виміри літератури. Матеріали міжнародної конференції з наратології. Тернопіль, Україна, 23-24 жовтня 2003 р. / Упор. Папуша І.В. // Studia Methodologica. Випуск 16. Тернопіль: Редакційно-видавничий відділ ТНПУ, 2005. С. 29-46.
8. Ткачук Олександр. Наративна перспектива та дистанція в модерністичному дискурсі кінця XIX -початку XX століття // Слово і Час. 2003. №11. С.17-24.